

III

(Forberedende retsakter)

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

471. PLENARMØDE DEN 4. OG 5. MAJ 2011

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: En integreret industripolitik for en globaliseret verden — Fokus på konkurrenceevne og bæredygtighed

KOM(2010) 614 endelig

(2011/C 218/07)

Ordfører: **Joost VAN IERSEL**

Medordfører: **Enrico GIBELLIERI**

Kommissionen besluttede den 28. oktober 2010 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: En integreret industripolitik for en globaliseret verden – Fokus på konkurrenceevne og bæredygtighed

KOM(2010) 614 endelig.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Rådgivende Kommissionen for Industrielle Ændringer (CCMI), som vedtog sin udtalelse den 4. april 2011.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 471. plenarforsamling den 4.-5. maj 2011, mødet den 4. maj, følgende udtalelse med 119 stemmer for, 1 imod og 4 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1 EØSU bifalder meddelelsen om industripolitik som et flagskib i Europa 2020-strategien. Udvalget støtter i høj grad den holistiske strategi og et forbedret samspil mellem EU's politikker samt en styrket koordinering mellem EU og medlemsstaterne inden for industripolitikken. Målet er en bæredygtig europæisk industrisektor i den globale økonomi.

1.2 EØSU opfordrer Rådet og Kommissionen til at opstille en liste indeholdende prioriteter og tidsplaner på grundlag af meddelelsen og de tilsvarende rådskonklusioner ⁽¹⁾.

1.3 EØSU mener, at den forbedrede sammenhæng bør resultere i integrerede strategier for et fuldt udviklet indre marked under en social markedsøkonomi skabt vha. intelligent lovgivning, F&U og innovation, adgang til finansiering, en energieffektiv lavemissionsøkonomi, politikker for miljø, transport, konkurrence og beskæftigelse, forbedring af kvalifikationer og kompetencer, handel og relaterede emner samt adgang til råmaterialer.

1.4 Strømlining af den interne planlægning og koordinering i EU's institutioner samt fokus på tættere forbindelser mellem EU og medlemsstaterne gør bedre styring til et centralt element i den fremtidige industripolitik. Medlemsstaterne bør forbedre den indbyrdes koordinering. Regioner og storbyområder bør påtage sig et medansvar. Kort sagt bør såvel vertikale som horisontale forbindelser på tværs af Europa intensiveres med det formål at holde trit med andre kontinenter.

⁽¹⁾ Konklusioner fra Rådet (konkurrence) den 10. december 2010 (ref. 17838/10). Det Europæiske Råd kom godt fra start den 4. februar 2011 på områderne energi og fremme af innovation.

1.5 EØSU fremhæver betydningen af, at Kommissionen udarbejder årlige rapporter omhandlende nationale industripolitikker, som bør orientere sig mod mål, der er fastlagt i fællesskab. Disse rapporter bør diskuteres åbent med henblik på at forbedre koordineringen, fremme bedste praksis og bidrage til lige konkurrencevilkår i Europa.

1.6 EØSU fastholder, det er nødvendigt med passende private og offentlige midler til fremme af konkurrenceevne og innovation, som kan udgøre en modvægt til budgetnedskæringer. EØSU bifalder i høj grad den annoncerede forbedring af de grænseoverskridende vilkår for risikovillig kapital samt forslagene til offentlige og private EU-projektobligationer for investeringer i energi, transport og ikt⁽²⁾. Muligheden for projektobligationer på andre områder, f.eks. for forsknings- og demonstrationsprojekter, bør undersøges. Struktur- og samhørighedsfondene må også fokusere på industripolitiske målsætninger. Der skal udvikles nye innovative ideer, som kan tiltrække privat kapital til industrisektoren.

1.7 Industripolitik vedrører alle mulige indbyrdes forbundne former for fremstillingsvirksomhed og tjenesteydelser. Grænserne mellem sektorerne udviskes. SMV'er bliver stadig vigtigere, hvad angår såvel merværdi som jobskabelse. Disse faktorer kræver intelligent horisontal og sektoriel lovgivning og/eller regulering samt ledsagende foranstaltninger. Der bør tages højde for kompleksiteten af internationale netværk og integrerede fremstillingsprocesser.

1.8 På grund af kompleksiteten og de utallige sammenkoblinger understreger EØSU behovet for (fælles) opbakning fra offentlige og private aktører gennem grupper på højt plan, teknologiplatforme, sociale dialoger og uddannelsesprogrammer.

1.9 EØSU fremhæver følgende prioriteter:

- behovet for intelligent lovgivning, lovgivningsmæssig stabilitet, passende vurderinger og ex-post evalueringer;
- adgang til finansiering på EU-niveau: RP7/RP8, CIP⁽³⁾, EIB og EIF, navnlig for SMV'er;
- flagskibsinitiativet »Innovation i EU« bør være yderst tæt forbundet med industripolitikken, særligt på områderne for centrale støtteteknologier og energiintensive industrier;
- koordinering i og imellem videnstrømme – forskningscentre, universiteter, virksomheder – bør fremmes;
- spørgsmålet om et europæisk patent er en troværdighedstest for industripolitikken;
- arbejdstagerne bør involveres og deltage;

⁽²⁾ Jf. den årlige vækstundersøgelse, afsnit 9, KOM(2011) 11 endelig.
⁽³⁾ Rammeprogrammet og programmet for konkurrenceevne og innovation.

— der er behov for uddannelse og erhvervsuddannelse på alle niveauer på linje med fremme af iværksætterånd med det formål at sikre en stabil beskæftigelse af høj kvalitet med passende og bæredygtige lønninger. Bedste praksis bør formidles;

— de globale udviklingstendenser kræver en aktiv handelspolitik og effektiv markedsovervågning. Det er absolut nødvendigt at tale med én europæisk stemme med henblik på at nå frem til globale spilleregler;

— en ressourceeffektiv lavemissionsøkonomi i Europa bør betyde, at EU kræver, at handelspartnerne opfylder samme standarder;

— adgangen til råmaterialer og forskellige energikilder bør sikres.

2. Indledning

2.1 Den »nye version« af industripolitikken daterer fra april 2004⁽⁴⁾. Efter en lang liberaliserings- og privatiseringsproces gjaldt fortsat en bred vifte af nationale modeller for industripolitik.

2.2 På EU-niveau fik rammevilkårene for en styrkelse af industrien førsteprioritet. Der blev gennemført sektoranalyser.

2.3 EØSU deltog aktivt i denne udvikling og kommenterede i en række udtalelser den styrkede interesse for de forskellige sektorer og deres særlige karakteristika på EU-niveau⁽⁵⁾.

2.4 I mellemtiden ændrer konteksten sig konstant. På grund af den finansielle og økonomiske krise har forskellige holdninger til styring på EU-niveau samt forskellene i medlemsstaternes industrimæssige resultater konsekvenser for EU's evne til at håndtere forandringer.

2.5 Parallelt hermed er der kommet nye temaer og samfundsmæssige udfordringer til, herunder det aldrende samfund, klimabeskyttelse og bæredygtig udvikling, adgang til energi, en intensiveret globalisering, det videnbaserede og digitale samfund og ændringer på arbejdsmarkedet.

2.6 Innovation står højt på dagsordenen, såvel inspireret af igangværende forskning og teknologi, som af en skærpet konkurrence på såvel hjemlige som udenlandske markeder.

2.7 Gennem det sidste årti er uddannelse og erhvervsuddannelse på alle niveauer i stigende grad blevet fremhævet som en prioritet.

⁽⁴⁾ KOM(2004) 274 endelig.

⁽⁵⁾ De relevante EØSU-udtalelser findes på <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.enterprises-and-industry>.

2.8 På trods af klare fremskridt, bliver fragmentering af det indre marked og manglende fokus ved med at være et problem, til dels pga. af forskellige erhvervsrelaterede strategier. Sammenhængen mellem færdiggørelsen af det indre marked og industripolitikker overses for ofte. EØSU har gentagne gange opfordret til, at der etableres de rette betingelser, som tager højde for behovet for skræddersyede regler for de enkelte sektorer og tematiske spørgsmål, der vedrører de vidt forgrenede værdinetværk på verdensplan.

3. Hvad er nyt i meddelelsen?

3.1 Industripolitik handler om at bevare en stærk fremstillingsindustri i Europa og om at skærpe samfundets og aktørernes generelle bevidsthed om, at EU er nødt til at evaluere og gennemføre forandringer med det mål at styrke industrien – fremstilling og tjenesteydelser – så den kan skabe gode resultater på såvel hjemme- som eksportmarkeder.

3.2 Industripolitikken bør imødegå de udfordringer, som er forbundet med stigende usikkerhed og manglende balance samt med en intens konkurrence og de dagsordener, som andre globale aktører fastlægger, med det formål at definere en ramme for en stærk industriel base i Europa, der kan sikre investeringer og jobskabelse.

3.3 Industripolitik er et flagskibsinitiativ i Europa 2020-strategien på linje med andre flagskibsinitiativer og vigtige områder, såsom innovation, kvalifikationer, handel og det indre marked. Den holistiske strategi understreger behovet for en effektiv koordinering og sammenhæng mellem **alle** EU-politikker. Koordinering og sammenhæng, herunder den gennemsigtighed og synlighed, der er kendetegnende for EU's politikker, skal støtte teknologiske fremskridt og innovation (navnlig centrale støtte-teknologier), omstrukturering, jobskabelse af høj kvalitet⁽⁶⁾ og den europæiske tilstedeværelse på internationale markeder.

3.4 Et nyt instrument er Kommissionens forslag om »konkurrenceevnetest« vha. en evalueringsprocedure, der skal gå videre end blot pris- eller omkostningskonkurrenceevne og også omfatte investerings- og innovationsfaktorer.

3.5 Den ofte forsømte eksterne dimension af industripolitikken prioriteres. Det samme gælder for det øgede fokus på adgangen til råmaterialer som en grundlæggende forudsætning for enhver industripolitik.

3.6 Der fokuseres i højere grad på en integreret horisontal strategi i kombination med anvendelsen i forskellige sektorer og skræddersyede strategier, kravet om at vurdere det indbyrdes samspil mellem sektorer og de tætte relationer mellem værdi- og forsyningskæder (afgørende for SMV'er), netværk og klynger, betydningen af tjenesteydelser til virksomheder og adgang til finansiering.

⁽⁶⁾ Jf. EØSU's udtalelse om »Innovative arbejdspladser som kilde til produktivitet og kvalitetsbeskæftigelse« vedtaget den 18.3.2011 (endnu ikke offentliggjort i EUT), navnlig artikel 2, stk. 6.

3.7 Parallelt med de løbende forandrings- og omstrukturingsprocesser i store dele af europæisk industri peger meddelelsen på nye sektorer med stigende investeringsniveau og flere arbejdspladser såsom rumfart⁽⁷⁾, nye sikkerhedstjenester samt kulturelle og kreative industrier.

3.8 Yderst vigtigt og ambitiøst er, efter EØSU's mening, Kommissionens forslag om, at man med udgangspunkt i Lissabontraktatens artikel 173, offentliggør årsrapporter om status for og udviklingen af nationale industripolitikker, som skal styrke fælles analyser samt strategier og politikker, som er vedtaget i fællesskab.

3.9 EØSU bemærker med tilfredshed, at Rådet (konkurrence) fuldt ud bakker op om rammen for strategiske EU-tiltag, som vil fremme en fælles vision for prioriteringen. Det vigtigste er imidlertid, at også Rådet understreger behovet for en koordinering af medlemsstaternes industripolitikker.

4. Generelle bemærkninger

4.1 Set i lyset af de tvingende omstændigheder mener EØSU, at meddelelsen om industripolitik samt Rådets konklusioner kommer på det rette tidspunkt.

4.2 Industripolitik som et flagskib i Europa 2020-strategien beviser, at Kommissionen er fast besluttet på at forberede en koordineret strategi på såvel EU-niveau som i medlemsstaterne. Medlemsstaternes opbakning har afgørende betydning, og det haster.

4.3 EØSU fremhæver betydningen af en konkurrencedygtig og bæredygtig fremstillingsindustri i Europa. Dette kræver et solidt industrielt grundlag i kombination med tjenesteydelser, som har afgørende betydning for industrien. Velinformerede kilder fremhæver det gradvise skifte i beskæftigelsen fra fremstilling til industrirelaterede tjenesteydelser, ikke kun forbrug i produktionen, men også tjenesteydelser som leveres af producenterne selv⁽⁸⁾.

4.4 Det er vigtigt at have effektive politikker, som kan forme fremtiden: intelligent energi, nanoteknologi og biovidenskaber, nye materialer, tjenesteydelser til virksomheder og sociale medier, og der er et behov for at udvide anvendelsesområdet for ikt. Europa har ikke virksomheder som Apple eller Google! Kina vinder hurtigt terræn og overgår allerede Europa på visse områder.

4.5 EU har hårdt brug for en vision og et program, der kan forbedre kvaliteten af de produktive investeringer og produktiviteten. Veldefinerede fælles principper for indsatsen i EU og medlemsstaterne bør skabe incitament til ambitiøse investeringsprogrammer hos virksomheder og offentlige myndigheder.

⁽⁷⁾ EØSU påpeger den særlige betydning, som rumfartsindustrien har for udviklingen af fjerntliggende områder og landdistrikter.

⁽⁸⁾ Se bl.a. Les secteurs créateurs d'emploi à court-moyen terme après la crise (Centre d'analyse stratégique – tilknyttet den franske premierminister, november 2010).

4.6 Industripolitik har brug for private og offentlige midler i passende omfang. Kommende budgetnedskæringer bør modvirkes ved hjælp af andre finansielle midler, som der er truffet fælles aftale om ⁽⁹⁾.

4.7 EØSU ser tre vigtige temaer, der skal arbejdes videre med i de kommende år:

- sammenhæng og samspil mellem en bred vifte af horisontale og sektorale EU-politikker;
- de komplekse internationale netværk og integrerede fremstillingsprocesser ⁽¹⁰⁾, og
- evaluering og forbedret koordination af nationale politikker på EU-niveau og blandt medlemsstaterne.

4.8 Strømning af den interne planlægning og koordinering i EU's institutioner samt fokus på tættere forbindelser mellem EU og medlemsstaterne gør bedre styring til et centralt element i den fremtidige industripolitik.

4.9 Medlemsstaterne udvikler deres egne strategier og mål for industripolitikken. For at gøre den »nye version« af EU's industripolitik til en succes bør Rådet uddybe konklusionerne fra konkurrencerådet, som et grundlag for et mere intenst samarbejde.

4.10 EØSU er helt enig i, at der er behov for en holistisk og integreret strategi. Et forbedret samspil mellem politikkerne er en vigtig forudsætning for en bæredygtig, social markedsøkonomi i Europa. Det bør resultere i en integreret strategi for Europas industrielle fremtid på et fuldt operationelt indre marked skabt vha. intelligent lovgivning, F&U samt innovationspolitik, adgang til finansiering, en politik for energi og lave kulstofemissioner, miljøpolitik, transportpolitik, konkurrencepolitik, forbedring af kvalifikationer og kompetencer, handelspolitik og relaterede emner samt adgang til råmaterialer. Sektorstrategier vil forstærke potentialet. Disse emner diskuteres i særskilte meddelelser ⁽¹¹⁾.

4.11 EØSU bifalder en effektiv »konkurrenceevnetest«, der bør iværksættes på et selektivt grundlag.

4.12 Det har afgørende betydning at fastholde, endda styrke, EU's finansiering af F&U. Store europæiske projekter, såsom projekter på energiområdet, samt etableringen af en paneuropæisk infrastruktur, som er samfinansieret af en eller flere medlemsstater bør resultere i løftestangeffekter.

⁽⁹⁾ F.eks. øgede Tyskland for nyligt sit innovationsbudget med 20 %.
⁽¹⁰⁾ Jf. EØSU's udtalelse om »Udvikling af værdi- og forsyningskæder på europæisk og globalt plan«, EUT C 168 af 20.7.2007, s. 1.

⁽¹¹⁾ Det første eksempel på anvendelsen af denne metode findes i LeaderSHIP 2015, en strategi for den europæiske skibsværftindustri, som blev lanceret i 2005.

4.13 Industrielle klynger opstår almindeligvis i traditionelle industriområder, som udvikler sig kontinuerligt på grundlag af nye investeringer, teknologi og innovation, værdikæder, kompetencer og kvalifikationer samt regionalt og internationalt netværkssamarbejde ⁽¹²⁾. De højt udviklede regioner er en drivkraft for Europa.

4.14 EØSU mener, at koordinerede politikker og tiltag på EU-niveau kombineret med flere gennemsigtige og opdaterede løbende informationer om nationale udviklingstendenser vil bidrage væsentligt til realiseringen af lige konkurrencevilkår og et robust indre marked, som er hjertet i den europæiske integration.

4.15 Datamateriale og analyser spiller en afgørende rolle. EØSU roser det detaljerede analytiske arbejde, som Kommissionen har udført. Dybdegående analyser samt præcise og sammenlignelige data på EU-niveau er uundværlige for enhver politik. En tættere og mere fremadskuende overvågning og evaluering kræver pålidelige data om dynamiske tendenser ⁽¹³⁾. Der sker fremskridt, men der er stadig meget at gøre.

4.16 Ud over de nationale statistikker spiller Eurostat en afgørende rolle. Det bør have den fornødne kapacitet til at indsamle korrekte data og analysere europæiske og globale tendenser i tide. Det bør få bedre muligheder for at få adgang til data. Informationerne bør være tilgængelige så hurtigt og fuldstændigt som muligt.

5. Styring på EU-niveau – horisontale og specifikke strategier: sektorer og værdinetværk

5.1 Samlingen af Kommissionens aktiviteter i et koncept understreger behovet for en tværsektoriel tilgang med henblik på at fremme synlighed og effektivitet.

5.2 Industripolitikken forbliver i et vist omfang national. Meddelelsens oversigt over de områder, hvor EU (Kommissionen, Rådet, Europa-Parlamentet) har ansvaret eller har mulighed for at gribe ind er ligeledes imponerende. På den baggrund skaber den overordnede ramme for Europa 2020-strategien lovende muligheder.

5.3 EØSU støtter Kommissionens politiske intentioner. Imidlertid er den rolle, som Kommissionen skal spille, ikke altid klart defineret, hvilket til dels skyldes manglen på formelle kompetencer på en række områder. I visse sektorer, som f.eks. energi, er nationale mål og procedurer stadig fremherskende, og Kommissionens og medlemsstaternes kompetencer håndhæves ikke på sammenhængende vis.

⁽¹²⁾ Dette punkt illustreres ved udviklingen i en række regioner og storbyområder over hele Europa, hvor forældede industrielle strukturer erstattes af fremtidsorienterede investeringer og ny dynamik.

⁽¹³⁾ EØSU har før fremhævet dette i en informationsrapport »Sektorvis analyse af virksomhedsudflytninger« (2006), som beviste, at der var fejl i det datamateriale, som Kommissionen anvendte.

5.4 Derfor bør Rådets (konkurrence) myndighed og effektivitet forbedres, idet det – sammen med Kommissionen - fastsætter mål og har ansvaret for regulering af en bred vifte af emner.

5.5 EØSU opfordrer Rådet og Kommissionen til at opstille en operationel liste over prioriteter med en tilhørende tidsplan. Disse prioriteter skal også omfatte den økonomiske infrastruktur, såsom avancerede transportnetværk, diversificerede energikilder og adgangen til disse, den digitale dagsorden og ikt.

5.6 Det indre markedes eksterne dimension og målet om at skabe lige konkurrencevilkår på globalt plan kræver i stadig højere grad en aktiv handelspolitik og et effektivt europæisk diplomati.

5.7 Industrien er igen i gang med at gennemgå en grundlæggende forandringsproces drevet af F&U og innovation, ændret lovgivning samt internationale markeder for industriprodukter og tjenesteydelser. Disse udviklingstendenser påvirker alle sektorer. Prioriteterne i de på hinanden følgende EU-arbejdsprogrammer bør afspejle tendenserne for at sikre de rette rammevilkår og indeholde en konkret dagsorden, som kan virke vejledende og skabe sikkerhed for de industrielle investeringer. Det er nødvendigt med en stabil og langsigtet lovgivningsmæssig ramme.

5.8 Forholdet mellem industripolitikken og det indre marked er altafgørende. EØSU insisterer på, at beslutningerne vedrørende akten for det indre marked, parallelt med mere specifikke industripolitikker, klart må bekræfte Kommissionens og EU's rolle, samt behovet for lige konkurrencevilkår i Europa.

5.9 EØSU bekræfter igen, at det er nødvendigt at fastholde målet om, at 3 % af BNP afsættes til F&U. Færre finansielle ressourcer bør ikke ødelægge den afgørende innovative indsats.

5.10 Med henblik på effektiviteten og merværdien af politikker og finansielle instrumenter har EØSU i flere udtalelser bakket op om sektorielle grupper på højt niveau, teknologiske platforme, fremme af innovative klynger og grænseoverskridende samarbejde mellem forskningspaneler og forskningsscentre, der alle nyder godt af EU-støtte. Der bør udvikles demonstrations- og eksemplariske projekter.

5.11 Et succesrigt projekt i den henseende er »lead market«-initiativet (LMI) for seks vigtige sektorer som skal mindske barrierer for produkter og tjenesteydelser⁽¹⁴⁾. Med samme mål for øje bør EU iværksætte nye industriprojekter, f.eks. rene og energieffektive køretøjer, CO₂-opsamling og -lagring, paneuropæiske netværk, rumfartsprojekter og centrale støtteteknologier.

⁽¹⁴⁾ LMI kortlagde følgende markeder: e-sundhed, beskyttende tekstiler, bæredygtigt byggeri, genbrug, biobaserede produkter og vedvarende energi.

5.12 EØSU anser vedtagelsen af det europæiske patent som en test for troværdigheden af EU's industripolitik. Hvis det europæiske patent ikke kan oprettes for EU samlet set på nuværende tidspunkt, bør et begrænset antal lande gå forrest i en midlertidig periode.

5.13 Generelt set er beskyttelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder en høj prioritet set i lyset af den globale situation.

5.14 Strategier som specifikt er udviklet til bestemte sektorer er afgørende, hvis der skal opnås en bedre og mere passende regulering, og hvis de nødvendige instrumenter og foranstaltninger skal udvikles.

5.15 Ikke desto mindre gør globalisering, fragmentering af forsyningskæder på tværs af landegrænser og den store indbyrdes afhængighed mellem forskellige aktører et mere »traditionelt« sektorpådelte politisk perspektiv på industrispørgsmål mindre relevant. Dette skal ikke opfattes som en benægtelse af, at der findes meget specifikke problemer i visse sektorer, men disse skal behandles fra sag til sag set ud fra et europæisk perspektiv.

5.16 En fleksibel sektorbaseret strategi giver mulighed for en vellykket udveksling af synspunkter og udgør et godt grundlag for offentlige og private aktørers engagement. I tillæg til Kommissionen og regeringsembetsmænd er der tale om virksomheder, forskningsinstitutter, (videregående) uddannelsesinstitutioner, ngo'er og regionale repræsentanter.

6. De vigtigste specifikke spørgsmål

6.1 Industripolitik er et overordnet koncept med en række relaterede og indbyrdes forbundne områder.

6.2 **Adgang til finansiering og støtte** er alvorlige flaskehalse, der skal imødegås hurtigst muligt. EØSU bifalder i høj grad den annoncerede forbedring af de grænseoverskridende vilkår for risikovillig kapital samt forslagene til offentlige og private EU-projektobligationer for investeringer i energi, transport og ikt⁽¹⁵⁾. Muligheden for projektobligationer på andre områder, f.eks. for forskningsprojekter, bør undersøges. Andre foranstaltninger, herunder skattefradragssordninger, må tages op til overvejelse.

6.3 Særligt SMV'erne er blevet ramt af den finansielle krise. Der må udvikles innovative ideer for at mobilisere privat kapital, f.eks. »crowd funding«. EØSU foreslår, at Kommissionen bør organisere rundbordsdialoger med eksterne aktører med det formål at debattere måder og midler til mobilisering af privat kapital til industriformål. Der skal tages højde for forskellige former for praksis rundt omkring i verden. Gode ideer og former for praksis skal viderefremmes.

6.4 EØSU anbefaler, at også EIB, sammen med EIF, bør støttes i indsatsen for at udvikle målrettede instrumenter, der kan hjælpe europæiske SMV'er med at vokse.

⁽¹⁵⁾ Jf. fodnote 2.

6.5 Dette er desto vigtigere, eftersom EIB er en rollemodel for andre private investorer samt katalysator for tiltrækningen af yderligere finansiering. Dette inkluderer også støtte til langsigtede investeringer, som der er brug for, hvis der skal udvikles innovative processer. Sociale og miljømæssige kriterier bør integreres i EIB's långivning, og der bør gennemføres ex post-evalueringer af konsekvenserne af EIB's investeringer for europæisk industri overordnet set og for opfyldelsen af EU's målsætninger.

6.6 Hvad angår RP7 og RP8 bifalder EØSU Kommissionens stadig større fokus på innovative industriprojekter og (grænseoverskridende) samarbejde.

6.7 EU's støtte til F&U fokuserer for nærværende på at formidle og uddybe viden. Projekter i tråd med EU's teknologiplatforme skal støttes, hvilket også gælder for Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT) ⁽¹⁶⁾. EØSU er fortalere for, at gennemførelsen forenkles yderligere. EU-støtte bør investeres på målrettet vis med henblik på at skabe en multiplikatoreffekt af offentlige og/eller private investeringer.

6.8 Dette betyder, at RP8, ud over hensynet til grundforskning, også skal styres af industripolitiske målsætninger. For store industriprojekter er en effektiv koordinering mellem (centraliseret) EU- og national støtte alligevel nødvendig.

6.9 Det samme gælder for CIP, konkurrence- og innovationsprogrammet for SMV'er, på områderne energi, ikt og iværksætterkultur.

6.10 Der bør ses med nye øjne på udviklingen i regioner, som er afhængige af én enkelt industri, med henblik på at fremme den industrielle diversificering på mere effektiv vis. Bæredygtig udvikling vil få støtte gennem EU-finansiering af lavemissions- og miljørelaterede projekter.

6.11 Forholdet mellem **innovation** og industripolitik giver sig selv. Innovation dækker et meget bredt område og omfatter også ikke-tekniske spørgsmål. Det er fornuftigt, at flagskibene for innovation og industripolitik som innovationspartnerskaber stort set har samme fokus og deler fælles målsætninger. Dette vil øge effektiviteten og synligheden.

6.12 Risikoen for afindustrialisering skal forebygges ved at styrke forbindelserne mellem innovation og industri ⁽¹⁷⁾, bl.a. ved at fokusere på »de centrale støtteteknologier«. Betingelserne for videnskabsbaserede industrier bør forbedres.

6.13 Forsknings- og innovationspolitik på nationalt og EU-niveau er tæt forbundet med industripolitik, særligt set i lyset af

presset fra budgetnedskæringer og indsatsen på andre kontinenter. Virksomhedernes nedskæring og/eller offshoring af forskningsudgifter er også bekymrende.

6.14 Overgangen fra forskning og videnskab til produkter vha. anvendt teknologi forbliver et svagt punkt i hele Europa. Selvom grundforskning fortsat vil spille en afgørende rolle, fremhæver EØSU behovet for en effektiv, bæredygtig og hurtigere overgang fra »laboratoriet« til realøkonomien.

6.15 Målsætninger i overgangsprocessen til en lavenergi- og lavemissionsøkonomi kan skabe yderligere muligheder for et pionerarbejde på innovationsområdet.

6.16 En forbedret koordinering i og mellem videnskaber bør prioriteres. Spørgsmålet bør diskuteres blandt alle aktører i den offentlige og private sektor med henblik på at afhjælpe mangler og fremme merværdi og effektivitet.

6.17 Universiteter lever stadig ikke helt op til deres rolle som en integreret aktør i videnstrekanten. Der skal sættes på åbne og grænseoverskridende netværk mellem universiteter og industri. EU bør fokusere på at fremme en sådan udvikling.

6.18 Europa 2020's **sociale kapitel** dækker forskellige elementer. Skabelsen af arbejdspladser gennem private investeringer og gennem forsynings- og værdikæden samt SMV'er står centralt. Denne målsætning vil ligeledes fremme offentlighedens accept af strategien.

6.19 Arbejdstagerne bør involveres og deltage. EØSU understreger behovet for en effektiv social dialog og fremme af fælles målsætninger og bidrag på dette område, hvor der sker dynamiske ændringer. Den sociale dialog er nødvendig for at finde socialt acceptable løsninger og er nødvendig, hvis der skal være tillid til den økonomiske forandringsproces. Derudover bør en sådan fremme offentlighedens bevidsthed og accept.

6.20 Medlemsstaterne har deres egne traditioner på dette område. Efter EØSU's mening bør arbejdstagerne deltage og involveres på virksomheds-, regionalt, nationalt og EU-niveau med det formål at skabe forventninger og udøve indflydelse på forandringsprocessen. På EU-niveau er de sociale dialoger i de enkelte sektorer et yderst værdifuldt redskab, som Kommissionen fortsat bør støtte og arbejde på at iværksætte i de sektorer, hvor de ikke eksisterer.

6.21 **Uddannelse og erhvervsuddannelse** på alle niveauer står øverst på listen. Analyser af arbejdsmarkedet (på sektorniveau) bør udgøre et grundlag for retningslinjer for læseplaner med det formål at tage højde for kvalifikationsbehovet på mellemlangt og langt sigt. Uligheden mellem kønnene bør udryddes. På visse områder, såsom ingeniørfag og tekniske erhverv er uoverensstemmelsen mellem udbud og efterspørgsel på arbejdsmarkedet bekymrende. Iværksætteri bør fremmes.

⁽¹⁶⁾ De tre første videns- og innovationsfællesskaber (VIF'er) er på vej.
⁽¹⁷⁾ Jf. bl.a. »The de-industrialisation of Europe. There is no more time to lose!«, Académie Royale de Belgique, 2010.

6.22 Det er nødvendigt med retningslinjer og formidling af bedste praksis med henblik på at tilrettelægge læseplanerne for de (videregående) uddannelser⁽¹⁸⁾. EØSU opfordrer Kommissionen til at øge indsatsen på dette område.

6.23 **Den globale udvikling** kræver en aktiv EU-handelspolitik. Arbejdsfordelingen mellem »højværdi« og »lavværdi«-lande udviskes. Omfattende økonomiske og sociale udviklingstendenser sker med høj hastighed, navnlig i Asien. Desto større betydning får lige konkurrencevilkår på globalt plan med hensyn til miljømæssige og sociale standarder, gensidighed i betingelserne for markedsadgang, intellektuelle ejendomsrettigheder mm⁽¹⁹⁾.

6.24 EØSU insisterer på, at alle europæiske beslutninger samt vurderingen af fremtidig lovgivning må tage højde for det aspekt, som handler om lige konkurrencevilkår på globalt plan. Parallelt hermed bør der indføres en bedre overvågning og et mere effektivt markedstilsyn i EU. Toldvæsenets kompetencer bør styrkes.

6.25 Betydningen af standardisering kan næsten ikke overvurderes som et vigtigt instrument i det indre marked. Amerikanske og kinesiske virksomheder følger ofte disse standarder spontant, idet de er et eksempel til efterfølgelse på verdensplan.

6.26 EØSU understreger sammenhængen mellem industripolitik og handelspolitik samt relaterede emner. Kunstige barrierer for handel og investeringer i andre dele af verden skal bekæmpes. Forhandlinger om disse spørgsmål kan gå ud over WTO's ramme og skal varetages i bilaterale eller andre multilaterale rammer. Industripolitikens eksterne dimension betyder, at EU skal tale med én stemme i alle internationale økonomiske fora⁽²⁰⁾.

6.27 EU skal intensivt bekæmpe begrænsninger af adgangen til råmaterialer, som iværksættes af handelspartnere. EØSU bifalder anbefalingerne om tiltag vedrørende priserne på råmaterialer og markedskonsolidering i minesektoren. Spekulation på varemærkerne bør imødegås.

6.28 Med forbehold af aftalte energi- og klimamålsætninger og standarder i EU, skal politiske instrumenter analyseres nøje og udformes med udgangspunkt i omfanget af deres følgevirkninger for industriens konkurrenceevne⁽²¹⁾. En ressourceeffektiv lavemissionsøkonomi i Europa bør betyde, at EU kræver, at

handelspartnere opfylder samme standarder⁽²²⁾. Den foretrukne løsning består i multilaterale aftaler. Handelssanktioner bør undgås.

6.29 Med hensyn til **sociale standarder**, henviser EØSU til ILO's erklæring om grundlæggende arbejdsnormer fra 1998, som omhandler diskrimination, børnearbejde og tvangsarbejde samt retten til medlemskab af en fagforening og kollektive overenskomster⁽²³⁾. ILO-konventionerne er mere konkrete, men en række lande har ikke undertegnet eller gennemført dem.

6.30 Virksomhedernes sociale ansvar bør praktiseres internationalt på grundlag af ILO's erklæringer og OECD's retningslinjer samt andre bredt anerkendte internationale instrumenter⁽²⁴⁾. Virksomheder begynder at anvende det som et varemærke i imageplejen, at de lever op til deres sociale ansvar.

7. Forbindelserne mellem de nationale industripolitikker og EU

7.1 På trods af forskelle forbundsstaterne imellem fungerer den amerikanske økonomi med ét marked og én centralregering. Det samme gælder for Kina og andre lande.

7.2 I Europa derimod har medlemsstaterne alle deres egne former for industripolitik⁽²⁵⁾. Mønstret er yderst forskelligartet som følge af forskellige nationale beslutningsstrukturer og traditioner, specifikke forbindelser mellem de offentlige og private sektorer og forskellige økonomiske strukturer og komparative fordele. Derudover kan den aktuelle krise indebære en fare for, at landene griber til skjult protektionisme.

7.3 På grund af disse forskelle er den økonomiske vækst og beskæftigelse i medlemslandene yderst forskelligartet. Rådet understreger, at det er hensigtsmæssigt, at der udarbejdes årsrapporter om udviklingen i de nationale industripolitikker. Set i lyset af Kommissionens begrænsede beføjelser på dette område er der langt fra tale om nogen nem opgave.

7.4 Et hovedmål i Europa 2020-strategien er at bringe EU og medlemsstaterne tættere på hinanden. Kommissionens rapporter kan udgøre et supplerende element i EU's styring. Gennemsigthed, vellykkede eksempler og bedste praksis kan resultere i en positiv konvergens mellem de enkelte regerings holdninger. De bør give anledning til diskussioner i Rådet vedrørende de forskellige koncepter og deres praktiske resultater.

⁽¹⁸⁾ Se EØSU's udtalelse om »Universiteter til Europa«, EUT C 128 af 18.5.2010, s. 48.

⁽¹⁹⁾ Jf. meddelelsen om handelspolitik, SEK(2010) 1268.

⁽²⁰⁾ Jf. EØSU's udtalelse »Den eksterne dimension af den europæiske industripolitik – Tager EU's handelspolitik behørigt hensyn til den europæiske industris interesser?« (Se side 25 i denne EUT) og EUT C 128 af 18.5.2010, s. 41.

⁽²¹⁾ Jf. EØSU's udtalelse »Hvordan påvirkes de industrielle værdikæder i Europa af den aktuelle udvikling på energimarkedet?«, EUT C 77 af 31.3.2009, s. 88, særligt punkt 1.6.

⁽²²⁾ Jf. EØSU's udtalelse »De internationale aftaler om at reducere udledningen af drivhusgasser og deres indvirkning på de industrielle ændringer i Europa«, EUT C 185 af 8.8.2006, s. 62.

⁽²³⁾ ILO's erklæring om grundlæggende principper og rettigheder på arbejdet (1998).

⁽²⁴⁾ Bl.a. FN's »Global Compact and International Financial Reporting Standards« (IFRS, herunder de internationale normer for regnskabsføring). FN's »Guiding Principles on Business and Human Rights«, redaktør: John Ruggie, er ligeledes relevant.

⁽²⁵⁾ Lettere overdrevet kan man sige, at dette svarer til 27 industri- og innovationspolitikker.

7.5 Naturligvis har hver medlemsstat ret til at definere egne styrker og skabe viden og anden infrastruktur, hvis foranstaltningerne er i overensstemmelse med EU's lovgivning. Platforme for diskussioner af erfaringsgrundlaget kan fremme samarbejdet mellem grupper af medlemsstater.

7.6 Overvågning og evaluering af nationale resultater kan åbne op for nye muligheder mellem regeringer, mellem regeringer og Kommissionen samt naturligvis for virksomheder, særligt det store antal SMV'er, der arbejder internationalt.

7.7 En række lande har egne innovationsplatforme med nationale målsætninger. Disse gavner sjældent de fælleseuropæiske målsætninger. EØSU er fortalere for at undersøge, hvordan grænseoverskridende strategier kan øge effektiviteten. Bedste praksis bør formidles og diskuteres.

7.8 Årsrapporterne bør analysere sammenhængen mellem EU's industripolitik og de nationale politikker. For nylig er medlemsstater – f.eks. Tyskland, Frankrig, Storbritannien, Spanien og Nederlandene – også begyndt at offentliggøre strategidokumenter om deres nationale politikker⁽²⁶⁾. Men tilknytningen til EU's målsætninger og foranstaltninger forbliver svag. EØSU anbefaler, at Kommissionen i sin kommende årsrapport analyserer disse nationale rapporter set ud fra et europæisk perspektiv.

7.9 Udvekslingen af synspunkter om hensigtsmæssige industripolitikker medlemsstaterne imellem intensiveres ligeledes. Denne form for praksis og operationelle resultater bør formidles i hele EU med det formål at erstatte de stærkt begrænsede nationale synsfelter med et større udblik.

7.10 Regioner og storbyområder skal også påtage sig et medansvar. De bør få beføjelser til at udvikle klynger og intensivere samarbejdet mellem uddannelsesområdet, videncentre og industrien (f.eks. gennem udvikling af regionale/sektorbaserede netværk).

7.11 Kommissionens evaluering bør omfatte resultater og former for praksis på specifikke områder såsom offentlige indkøb -17 % af BNP-, hvor nationale industrielle målsætninger, ifølge analyser og i modstrid med EU's direktiver, stadig dominerer.

7.12 Et særligt aktuelt eksempel vedrører forsvarsmateriel, som er et område, der ofte overses. Strammere budgetter har ofte en ødelæggende indvirkning på militærudgifterne. Uafhængige undersøgelser skal bane vejen for bedre valuta for pengene.

7.13 På dette område fremhæver EØSU behovet for at fjerne hindringer internt i EU og samtidig udvikle konkurrencedygtige grænseoverskridende forsyningskæder. Gensidigt forstærkende og afledte virkninger mellem militær og civil produktion bør fremmes. Parallelt hermed skal der lægges planer for en europæisk harmonisering af eksporttilladelser.

7.14 Et andet interessant område er »offentlig forsyningsvirksomhed«. På grundlag af en statusopgørelse fra Kommissionen skal der lægges planer for en større åbenhed i det grænseoverskridende samarbejde og/eller udveksling af bedste praksis.

7.15 EU's analyser kan levere interessante data om kvaliteten af en bred vifte af vilkår i medlemsstaterne. En forenkling af den forvaltningsmæssige praksis (uden at produktsikkerhed og forbrugerbeskyttelse bringes i fare) skal fremmes⁽²⁷⁾. På nogle områder og i visse lande er sådanne processer iværksat.

Bruxelles, den 4. maj 2011

Staffan NILSSON

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽²⁶⁾ Jf.: Germany as a competitive industrial nation (Tyskland), *Feuilles de route des comités stratégiques de filière* (Frankrig), the rowth Agenda (Storbritannien – vil om kort tid blive efterfulgt af et detaljeret program), *Plan Integral de Política Industrial 2020* (Spanien), *Naar de top: de hooflijnen van het nieuwe bedrijfslevenbeleid* (Nederlandene).

⁽²⁷⁾ Stoiber-gruppen.